

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО
МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИЩОЇ
МЕДИЧНОЇ (ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ)
ОСВІТИ: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ ВИРІШЕННЯ**

**Матеріали XVIII Всеукраїнської науково-
практичної конференції з міжнародною участю
в онлайн-режимі за допомогою
системи Microsoft Teams**

(Тернопіль, 20-21 травня 2021 року)

Тернопіль
ТНМУ
«Укрмедкнига»
2021

УДК 378:61(063)(477)

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай

Актуальні питання вищої медичної (фармацевтичної) освіти: виклики сьогодення та перспективи їх вирішення : матеріали XVIII Всеукр. наук.-практ. конф. в онлайн-режимі за допомогою системи microsoft teams (Тернопіль, 20–21 трав. 2021 р.) / Терноп. нац. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського МОЗ України. – Тернопіль : ТНМУ, 2021. – 592 с.

Матеріали надруковано в авторській редакції. Автори публікацій несуть повну відповідальність за точність наведених фактів, цитат, даних, відповідної галузевої термінології, власних імен та інших відомостей.

установлених Постановою Кабінету Міністрів України від 22.07.2020 р. №641 «Про встановлення карантину та запровадження посиленних протиепідемічних заходів на території зі значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2», у Харківському національному медичному університеті поряд з традиційними методами навчання, з дотриманням усіх протиепідемічних заходів, використовуються дистанційні технології навчання, у співвідношенні: 50/50%, за допомогою Moodle Big Blue Button, Zoom Cloud Meetings та Google Meet в забезпеченні безперервного професійного розвитку лікарів, що передбачає участь у майстер-класах, самоосвіту, навчання на робочих місцях, отримання другої освіти, участь у веб-конференціях на українській та англійській мовах, «on-line» та за допомогою відео-конференцій. Лікарі-інтерни дистанційно працюють над вивченням тестової бази «Крок 3» у форматі «on-line» (електронні бази тестових завдань ліцензійного інтегрованого іспиту за попередні роки).

Висновок. Застосування технологій дистанційного навчання з використанням Google, телекомунікаційних та кейс-технологій, відеозв'язку, в режимі «on-line» в процесі організації післядипломної підготовки лікарів-інтернів та слухачів в Харківському національному медичному університеті в умовах загрози епідемії гострої респіраторної хвороби COVID-19 спричиненої коронавірусом SARS-Cov-2 забезпечує надання якісного безперервного професійного розвитку лікарів, вдосконаленню дистанційного навчання в навчальному процесі на післядипломному етапі, згідно викликам нашого часу.

Література

1. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні (затверджено Постановою МОН України В.Г. Кременем 20 грудня 2000р.) <http://www.osvita.org.ua/distance/pravo/00.html>
2. Про затвердження Положення про дистанційне навчання. НАКАЗ Міністра освіти і науки України від 25.04.2013 № 466. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 30 квітня 2013 р. за № 703/23235
3. Нормативні документи з дистанційного навчання : зб. док. / уклад. : М. А. Семенов. – Луганськ : Альма-матер, 2005. – 53 с.
4. Закон України «Про захист населення від інфекційних хвороб». // Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2000. № 29. ст. 228. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1645-14>.

у медсестринстві потребує підтримки з боку професійної спільноти, освітніх установ та, безумовно, держави. Все це може стати запорукою успішного розвитку не тільки окремо системи медичної освіти, але й такої галузі як охорона здоров'я в цілому.

Література

1. Кир'ян Т.І. Вища медсестринська освіта в Україні ХХ–початку ХХІ століть // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. – Серія «Педагогічні науки». – 2018. – №6. – С. 61-68.

2. Національна стратегія реформування системи охорони здоров'я в Україні на період 2015 – 2020 років. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://uoz.cn.ua/strategiya.pdf>

3. Ніколаєв Є. Система освіти для медичних сестер в Україні. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://www.skeptic.in.ua/nursing-edu/>

4. Шатило В. Й., Свиридюк В.З., Яворський П.В. Удосконалення підготовки медичних сестер в Україні // Україна. Здоров'я нації. – 2013. – №3 (27). – С. 93-96.

5. Ястремська С.О., Рега Н.І. Досвід організації атестації випускників для студентів спеціальності 223 «Медсестринство» у Тернопільському національному медичному університеті під час пандемії COVID-19. // Медична освіта. – 2020. – №4. – С. 105-109.

УДК 378.046-021:614.253.52

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА РІВНЕМ МАГІСТРА МЕДСЕСТРИНСТВА

**Оспанова Т. С., Лещина І. В., Хіміч Т. Ю., Піонова О. М.,
Авдєєва О. В.**

Харківський національний медичний університет

PROBLEMS AND PROSPECTS FOR HIGHER EDUCATION MASTER'S LEVEL NURSING

**Ospanova T. S., Leshchina I. V., Khimich T. Yu., Pionova O. M.,
Avdeeva O. V.**

Kharkiv National Medical University

Мета. Визначити деякі проблеми та перспективи вищої медсестринської освіти магістерського рівня.

Основна частина. В статті представлено узагальнення порівняльного аналізу вітчизняних та міжнародних магістерських програм з медсестринства. Викладено деякі проблеми та перспективи вищої медсестринської освіти.

Висновки. Система вищої медсестринської освіти потребує постійного методичного вдосконалення та законодавчої підтримки.

Ключові слова: медсестринська освіта, магістр з медсестринства.

Purpose. Identify some problems and prospects the master's level in higher nursing education.

Main part. The article presents a summary of the comparative analysis of domestic and international master's programs in nursing. Outlined some of the problems on higher nursing education.

Conclusions. The system of higher nursing education requires constant methodological improvement and legislative support.

Вступ. Проблеми реформування медсестринської освіти, найму та утримання медсестринських кадрів дискутуються як в Україні, так і в багатьох розвинених країнах. Сучасна глобалізація та досягнення в галузі технологій, що використовуються в медицині, вимагають від сучасного фахівця широкого спектра знань та навичок, обізнаного з базовими потребами людини, з основами профілактичної медицини, маркетингом медичних послуг, менеджментом і лідерством у медсестринстві, фахівця, який розуміє основи економіки охорони здоров'я, медичної та соціальної реабілітації тощо. [1].

Основна частина. З метою інтеграції вітчизняної системи охорони здоров'я у світову медсестринську практику в Україні з 2008 р. запроваджена ступенева медсестринська освіта, яка за структурою відповідає вимогам міжнародних стандартів та складається з підготовки дипломованої медичної сестри, медичної сестри-бакалавра та медичної сестри-магістра. Запровадження магістратури за спеціальністю «Медсестринство» призводить до формування окремої нової спеціалізації, що поєднує поняття: медсестра-педагог, медсестра-керівник та медсестра-науковець [2]. Це окреслило нові перспективні напрями професійної діяльності магістрів сестринської справи, зокрема, на посадах начальника (завідувача) структурного підрозділу медичного закладу, головної медичної сестри, викладача сестринських дисциплін у вищих медичних навчальних закладах, завідувача відділення (декана) у коле-

джі та наукового співробітника у галузях «Сестринська справа» й «Акушерство» [3, с.5].

Специфікою освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» в Україні є формування навичок організаційної, управлінської, аналітичної, викладацької та науково-дослідної діяльності у сфері медсестринства. Отже, магістратура з медсестринства поєднує елементи декількох галузей знань, зокрема управління та адміністрування, педагогіки та медицини з основами наукових досліджень. Відповідно до стандартів в структуру існуючих в Україні освітніх програм освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» за спеціальністю «Медсестринство» внесено до обов'язкових компонент окремі дисципліни, що забезпечують отримання вступних знань. Зокрема, дисципліни «Психологія праці та управління», «Менеджмент та лідерство у медсестринстві», «Організація охорони здоров'я», «Менеджмент у медсестринстві», «Доказова медицина та стандартизація медсестринської діяльності», «Основи епідеміології та біостатистики» тощо забезпечують отримання знань та навичок організаційної та управлінської діяльності; «Педагогіка та мистецтво викладання у вищій школі», «Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі», «Педагогічна практика» або «Педагогічна практика у ЗВО» тощо – педагогічної діяльності; «Методологія наукової роботи» або «Методологія і організація наукових досліджень» – основ наукових досліджень.

Варто зазначити, що досконаліша за фактором ефективності та якості й найкраще державно урегульована вища медсестринська освіта в США. Передумовою для цього були бурхливий розвиток капіталістичних ринкових відносин, який позначився і на системі охорони здоров'я, а саме, у створенні складної системи надання медичних послуг з використанням здобутків швидкого технологічного прогресу і перетворенні медицини у прибутковий лікарський бізнес; створення Американської асоціації медсестер (1911 р.), національної ліги медсестер та медсестринської освіти, національної служби медсестер з акредитації медсестринської освіти (1948 р.) [4]. Висока професійність медсестринської справи у США була досягнута шляхом поступового методичного вдосконалення системи освіти медсестер [3]. Це дає можливість медсестрам-магістрам розширити діапазон своїх професійних можливостей, зокрема, отримати спеціалізацію магістр з медсестринства – керівник клінічної медсестри або магістр з медсестринства – медсестра-педагог, з поглибленим вивченням лише однієї сфери знань, тобто магістр у галузі медсестринства отримує достатню академічну кваліфікацію в

окремій галузі знань. Водночас, деякі університети США пропонують магістерські програми за спеціальністю «Медсестринство», які готують до ліцензійного іспиту Національної ради з наступним отриманням ліцензії висококваліфікованої медсестри-практика високо рівня (ANP), сімейної медсестри практика (FNP), медсестри-практика для новонароджених (NNP), медсестри – викладача (NE), практикуючої педіатричної медсестри (PNP) або практикуючої медичної сестри з жіночого здоров'я (WHNP). Аналогічний підхід існує і в Канаді, де викладачами сестринської справи у вищих закладах освіти є магістр чи доктор у галузі медсестринства, які опанували поглибленим курсом педагогічної майстерності.

Наявність та різноманітність магістерських програм за спеціальністю «Медсестринство» в Європі залежить від законодавчого підґрунтя спеціальності та кваліфікаційних характеристик працівників. Зокрема, в Англії університети пропонують загальні та вузько профільні магістерські програми (магістр з медсестринства – управлінська та професійна діяльність; магістр з медсестринства в загальній практиці – професійна діяльність; магістр з медсестринства (психічне здоров'я), магістр з медсестринства по догляду за дітьми тощо).

Основною проблемою в Україні, на теперішній час, є відсутність професійного стандарту [5] за спеціальністю «Медсестринство», а також відсутність у пункті кваліфікаційних вимог до фахівців певних посад у Довіднику кваліфікаційних характеристик професій працівників [6] обов'язкого ступеня магістра з медсестринства. Наразі триває дискусія щодо необхідності вищої освіти для зайняття посади старшої (бакалавр) та головної (магістр) медичної сестри. Поки що дискутується необхідність залучення до освітнього процесу з сестринської справи у закладах вищої освіти магістрів медсестринства. Вищезазначене впливає на формування запиту на магістрів медсестринства загального профілю, які володіють базовими знаннями та уміннями в галузях управління та адміністрування і педагогіка з основами наукових досліджень, а також поглибленими знаннями та уміннями з сестринської справи. Розробка та імплементація нового бачення місця, повноважень, функцій, професійних прав, відповідальності висококваліфікованої медсестри в українських закладах охорони здоров'я може сприяти формуванню окремих спеціалізацій у підготовці магістрів медсестринства.

Висновки: Система вищої медсестринської освіти потребує постійного методичного вдосконалення та законодавчої підтримки.

Література

1. Дуб Н. Засади розвитку вищої медсестринської освіти в Україні / Науковий вісник.[електронний ресурс] – 2013. – Вип.11. – Режим доступу: http://lvivacademy.com/vidavnistvo_1/visnik11/fail/Dub.pdf
2. Гордійчук С.В. Якість формування професіоналізму майбутніх фахівців в умовах магістратури шляхом стандартизації медичної освіти /С.В. Гордійчук // Нові технології навчання: наук.-метод.зб. / Ін-т інновац. технологій і змісту освіти МОН України. – Київ, 2016. – Випуск 89. – Частина 1. – С. 98-103
3. Махновська І. Р. Професійна підготовка магістрів сестринської справи в умовах ступеневої освіти : дис. доктора пед. наук : 13.00.04 / Махновська Ірина Романівна. – Житомир, 2015. – 312 с.
4. Šimunović V.J. In Search of a Croatian Model of Nursing Education [текст] // V.J. Šimunović, M. Županović, F. Mihanović [et al] / Croat. Med. J. – 2010. – Vol. 51. – p.383-95.
5. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України [офіційний веб-сайт], Реєстр професійних стандартів, 02.04.2021 URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=22469103-4e36-4d41-b1bf-288338b3c7fa&title=RestrProfesiinikhStandartiv>
6. Наказ МОЗ України від 15.01.2020 № 69 «Про впровадження випуску Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 78 «Охорона здоров'я». URL: <https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-moz-ukraini-vid-15012020--69-pro-zatverdzhennja-zmin-do-dovidnika-kvalifikacijnih-harakteristik-profesij-pracivnikiv-vipusk-78-ohorona-zdorovja>

ДОСВІД ДИСТАНЦІЙНОГО ВИКЛАДАННЯ МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ В УМОВАХ ЛОКДАУНУ

**Островська С. С., Слесаренко О. Г., Гарець В. І.,
Трушенко О. С., Шамелашвілі К. Л.**

*Дніпровський медичний інститут традиційної і нетрадиційної медицини
Дніпровський державний медичний університет, м. Дніпро*

Вступ. У вирішенні проблем підвищення якості вищої медичної освіти одним з основних завдань стало впровадження так званого компетентнісного принципу навчання, що орієнтований, в більшому ступеню, не на самий навчальний процес, його часові, змістові та організаційні моменти, а саме на компетентності, тобто здібність і готовність

Моргунцова С. А., Іванько О. Г., Скрипникова Я. С. ПРОБЛЕМА АКАДЕМІЧНОЇ НЕЧЕСНОСТІ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	345
Мороз В. М., Гумінський Ю. Й., Назарчук О. А., Фоміна Л. В., Агафонов К. М. МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ВІННИЦЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ М. І. ПИРОГОВА.....	346
Мостбауер Г. В., Карасевська Т. А. АНАЛІЗ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ АНКЕТУВАННЯ СТУДЕНТІВ	355
Науменко В. О., Кудінова О. В., Волкова Ю. В. СТИСЛИЙ РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ЗА ФАХОМ «АНЕСТЕЗІОЛОГІЯ» У 2010–2020 РОКАХ	357
Небесна З. М., Гетманюк І. Б., Якубишина Л. В., Андрієшин О. П., Шутурма О. Я., Тупол Л. Д., Грималюк О. І., Литвинюк С. О. ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ПІДХОДІВ ДО ВИКЛАДАННЯ ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ ТА ЕМБРІОЛОГІЇ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	359
Нестерак Р. В., Вакалюк І. П., Совтус В. І., Савчук Н. В., Григоришин Р. С. УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ БАКАЛАВРІВ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ	361
Никоненко О. С., Шаповал С. Д., Дмитрієва С. М., Гридун Т. О. ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА БАЗІ ХМАРНОГО СЕРВІСУ G SUITE FOR EDUCATION	363
Ніколаєнко-Камишова Т. П. ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ У СТРУКТУРІ БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ЛІКАРІВ –ВАЖЕЛІ ЕФЕКТИВНОСТІ.....	370
Овчаренко Л. С., Чакмазова О. М., Редько І. І.,Кряжев О. В. ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЙ У ПІСЛЯДИПЛОМНІЙ ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ	372
Оспанова Т. С., Авдєєва О. В., Хіміч Т. Ю., Піонова О. М., Панченко М. В. ВИЩА ОСВІТА ДЛЯ МЕДИЧНИХ СЕСТЕР. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	374
Оспанова Т. С., Лещина І. В., Хіміч Т. Ю., Піонова О. М., Авдєєва О. В. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА РІВНЕМ МАГІСТРА МЕДСЕСТРИНСТВА	378
Островська С. С., Слесаренко О. Г., Гарець В. І., Трушенко О. С., Шамелашвілі К. Л. ДОСВІД ДИСТАНЦІЙНОГО ВИКЛАДАННЯ МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ В УМОВАХ ЛОКДАУНУ	382
Павленко О. В., Волосовець Т. М., Дорошенко О. М., Дорошенко М. В., Юнакова Н. М., Бакшутова Н. О., Дікова І. Г. СУЧАСНА ОСВІТНЯ ТЕХНОЛОГІЯ ВЕБІНАР У ПРАКТИЦІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ.....	385
Паньків І. В. КЛІНІЧНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ ХВОРИХ З ЕНДОКРИНОПАТІЯМИ ЯК ВАРІАНТ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ЕНДОКРИНОЛОГІЇ.....	391
Пасечко Н. В., Наумова Л. В., Боб А. О., Крицький Т. І., Чукур О.О., Кульчінська В. М. РОЛЬ СУЧАСНИХ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ....	392